

Облік і оподаткування

УДК: 657.1:336.1(477)

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15024454>

**Упровадження міжнародних стандартів фінансової звітності в
державних підприємствах України**

Хомяк Наталія Василівна,

кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і оподаткування,
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна, <https://orcid.org/0000-0003-3002-9659>

Заболотний В'ячеслав Сергійович,

кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і оподаткування,
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна, <https://orcid.org/0000-0003-1172-5966>

Сирцева Світлана Володимирівна,

кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна, <https://orcid.org/0000-0003-4824-3741>

Прийнято: 27.02.2025 | Опубліковано: 14.03.2025

Анотація. Метою статті є дослідження особливостей упровадження міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – МСФЗ) в обліковий процес суб'єктів господарювання державного сектору економіки України, аналіз основних викликів, пов'язаних із гармонізацією національної системи

обліку з міжнародними вимогами, а також оцінювання їхнього впливу на прозорість і ефективність фінансового управління.

У статті використано методи системного аналізу для ідентифікації основних тенденцій у регулюванні фінансової звітності, порівняльний підхід для оцінювання відповідності національних стандартів міжнародним вимогам, а також структурно-логічний аналіз для виявлення основних проблем і визначення шляхів їх подолання.

Результати дослідження засвідчили, що перехід на МСФЗ сприяє підвищенню якості фінансової звітності, зростанню рівня довіри з боку міжнародних інвесторів та вдосконаленню внутрішніх механізмів управління державними підприємствами. Отримані результати підтверджують необхідність удосконалення нормативно-правової бази, модернізації фінансової звітності та підвищення рівня професійної підготовки фахівців у сфері бухгалтерського обліку.

У висновках запропоновано розширення державних програм підтримки цифровізації облікових систем, розроблення єдиного механізму моніторингу дотримання МСФЗ та посилення ролі незалежного аудиту. Практична цінність дослідження полягає в можливості застосування його результатів для вдосконалення фінансового менеджменту державних підприємств, що сприятиме підвищенню їхньої ефективності та конкурентоспроможності.

Перспективи подальших досліджень охоплюють аналіз впливу цифрових технологій на якість фінансової звітності, оцінювання ефективності державної політики у сфері впровадження МСФЗ та вивчення механізмів інтеграції міжнародних стандартів у систему державного управління фінансами.

Ключові слова: гармонізація обліку, цифровізація бухгалтерського обліку, міжнародні стандарти фінансової звітності, державні підприємства.

Implementation of international financial reporting standards in state-owned enterprises of Ukraine

Nataliia Khomiak,

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation, Bila Tserkva National Agrarian University, Bila Tserkva, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0003-3002-9659>

Viacheslav Zabolotnyi,

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation, Bila Tserkva National Agrarian University, Bila Tserkva, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0003-1172-5966>

Svitlana Syrtseva,

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation, Mykolayiv National Agrarian University, Mykolayiv, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0003-4824-3741>

Abstract: The purpose of the article is to examine the peculiarities of implementing International Financial Reporting Standards (hereinafter – IFRS) in the accounting process of economic entities in Ukraine’s public sector, analyze the key challenges associated with harmonizing the national accounting system with international requirements, and assess their impact on the transparency and efficiency of financial management.

The article uses system analysis methods to identify the main trends in financial reporting regulation, a comparative approach to assess the compliance of national standards with international requirements, and structural and logical analysis to identify the main problems and determine ways to overcome them.

The results of the study show that the transition to IFRS contributes to improving the quality of financial reporting, increasing the level of confidence of international investors and improving internal mechanisms for managing state-owned enterprises. The obtained results confirm the need to improve the regulatory framework, modernize financial reporting, and increase the level of professional training of accounting specialists.

The conclusions suggest expanding government programs to support the digitalization of accounting systems, developing a unified mechanism for monitoring compliance with IFRS, and strengthening the role of independent audit. The practical value of the study lies in the possibility of applying its results to improve the financial management of state-owned enterprises, which will help increase their efficiency and competitiveness.

Prospects for further research include analyzing the impact of digital technologies on the quality of financial reporting, assessing the effectiveness of public policy in the field of IFRS implementation, and studying the mechanisms for integrating international standards into the public financial management system.

Keywords: harmonization of accounting, digitalization of accounting, International Financial Reporting Standards, state-owned enterprises.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Упровадження міжнародних стандартів фінансової звітності в обліковий процес суб'єктів господарювання державного сектору економіки України є важливою складовою реформування системи бухгалтерського обліку та фінансового контролю в контексті інтеграції країни у світовий економічний простір. Відсутність уніфікованих підходів до застосування стандартів, труднощі адаптації національного законодавства та необхідність підвищення прозорості фінансової звітності створюють значні виклики для державного сектору

економіки. Відповідно, одним із пріоритетних завдань є гармонізація національних стандартів обліку з міжнародними вимогами, що сприятиме зміцненню інвестиційної привабливості та підвищенню ефективності управління державними підприємствами.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю усунення нормативно-правових та методологічних розбіжностей між чинною системою фінансової звітності та вимогами МСФЗ, що потребує розроблення ефективних механізмів адаптації та впровадження стандартів в обліковий процес суб'єктів господарювання державного сектору. Недостатній рівень професійної підготовки персоналу, обмеженість технічних ресурсів та інституційний опір змінам ускладнюють реалізацію реформи, що створює необхідність здійснення ґрунтовного аналізу проблеми та пошуку оптимальних шляхів її подолання. Запровадження міжнародних стандартів фінансової звітності в обліковий процес суб'єктів господарювання державного сектору економіки України сприятиме підвищенню довіри до фінансової інформації, покращенню якості управлінських рішень та забезпеченню прозорості у використанні бюджетних коштів. Це є важливим чинником економічного розвитку країни, оскільки гармонізація фінансової звітності дозволяє підвищити рівень економічної безпеки та конкурентоспроможності державного сектору

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових досліджень свідчить про те, що впровадження МСФЗ в обліковий процес суб'єктів господарювання державного сектору економіки України є важливим напрямом реформування облікової системи. Основні аспекти досліджень охоплюють загальні тенденції інтеграції МСФЗ, специфіку їх використання в банківському секторі, проблеми адаптації стандартів на рівні державних підприємств та питання оцінювання зобов'язань і формування облікової політики.

Перший напрям наукових досліджень присвячений загальним тенденціям впровадження МСФЗ в обліковий процес суб'єктів господарювання державного сектору економіки України. Науковиця Л. Гевлич [2] аналізує поточний стан імплементації міжнародних стандартів в обліковий процес суб'єктів господарювання державного сектору та визначає необхідність гармонізації національного законодавства з міжнародними нормами. Автори Л. Г. Ловінська [3] та О. Завитій і С. Роздимаха [4] акцентують на проблемах уніфікації облікових стандартів державних підприємств та оцінюють правове регулювання впровадження МСФЗ. Учені Л. Сас, І. Баланюк, Д. Шеленко, М. Василюк, П. Матковський, Л. Гнатишин (L. Sas, I. Balaniuk, D. Shelenko, M. Vasylyuk, P. Matkovskiy, L. Hnatyshyn) [5] підтверджують, що застосування МСФЗ позитивно впливає на прозорість фінансової звітності, сприяє підвищенню інвестиційної привабливості державних підприємств та покращує якість управлінських рішень. Водночас вони зазначають, що ефективне впровадження стандартів потребує значних змін у нормативно-правовій базі та модернізації облікових систем.

Другий напрям наукових розвідок присвячений особливостям фінансової звітності банківських установ у контексті міжнародних стандартів. Учені О. Вовчак, В. Рудевська, Р. Голуб (O. Vovchak, V. Rudevskya, R. Holub) [6] досліджують фінансову стійкість банківської системи, підкреслюючи значення МСФЗ для забезпечення прозорості банківської звітності. Науковці Е. Разборська та І. Левченко [7] аналізують вплив міжнародних стандартів на звітність банків, звертаючи увагу на необхідність адаптації процедур до європейських норм. Автори Т. Шульга, Л. Товкун, М. Перепелиця, П. Дуравкін (T. Shulga, L. Tovkun, M. Perepelytsia, P. Duravkin) [8] розглядають проблеми впровадження МСФЗ в банківському секторі, акцентуючи на відмінностях між українськими та міжнародними підходами до фінансової звітності.

Третій напрям охоплює дослідження проблеми та перспектив адаптації міжнародних стандартів у державних підприємствах. Вплив міжнародних стандартів на національну облікову політику вивчає В. В. Даниленко [9], вказуючи на необхідність комплексного реформування законодавчої бази. Концепцію справедливої вартості у звітності державних підприємств аналізують М. В. Дубініна, О. І. Лугова, А. А. Кузнецов (M. V. Dubinina, O. I. Luhova, A. A. Kuznetsov) [10], які підкреслюють її значення для підвищення прозорості фінансової звітності. Процес формування облікової політики підприємств відповідно до міжнародних стандартів розглядають В. Панасюк, Н. Овсюк, Р. Волчек, Г. Азаренков, Н. Воленщук, О. Тивончук (V. Panasyuk, N. Ovsiuk, R. Volchek, G. Azarenkov, N. Volenshchuk, O. Tyvonchuk) [11], підкреслюючи виклики, що виникають під час інтеграції МСФЗ у внутрішню фінансову практику.

До четвертого напрямку належать праці, присвячені оцінюванню зобов'язань підприємств та формуванню облікової політики відповідно до МСФЗ. Автори В. Д. Кубік та Р. М. Волчек [12] аналізують оцінювання зобов'язань підприємств у контексті міжнародних стандартів, акцентуючи на необхідності розроблення методик для оцінки фінансових ризиків. Учені Т. Розіт, А. Чорна (T. Rozit, A. Chorna) [13] досліджують хронологію інтеграції МСФЗ у національні облікові стандарти, визначаючи основні проблеми, що виникають під час імплементації. Загальні аспекти застосування міжнародних стандартів у фінансовій звітності розглядає І. Ф. Коваль [14], наголошуючи на необхідності адаптації механізмів звітності до міжнародних вимог. Науковиця Ю. Грибовська [15] аналізує звітність за сегментами в контексті міжнародних стандартів, звертаючи увагу на потребу уніфікації методологічних підходів. Економічну інтеграцію та кооперацію в умовах глобалізації досліджують І. Ахромкін, Д. Різник, Є. Вараксіна, І. Балак, Л. Герман (I. Akhromkin, D. Riznyk, E. Varaksina, I. Balak, L. Herman) [16], зазначаючи, що адаптація

міжнародних стандартів фінансової звітності сприяє підвищенню економічної прозорості.

Загальний аналіз свідчить про необхідність комплексного підходу до впровадження МСФЗ в обліковий процес суб'єктів господарювання державного сектору економіки України.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри активне впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності, низка аспектів потребує більш ґрунтовної уваги. Зокрема, недостатньо вивчено особливості застосування МСФЗ суб'єктами господарювання державного сектору економіки, зокрема комерційними державними підприємствами, їхній вплив на якість фінансової інформації та ефективність управлінських рішень. Відсутність комплексного оцінювання гармонізації національних і міжнародних стандартів спричиняє регуляторні розбіжності, які ускладнюють адаптацію фінансової звітності до міжнародних вимог. Крім того, існують нерозв'язані питання цифровізації бухгалтерського обліку, оцінювання вартості активів згідно з МСФЗ та кадрового забезпечення процесу імплементації стандартів.

Запропонована стаття спрямована на подолання зазначених проблем через надання рекомендацій щодо вдосконалення нормативно-правової бази, модернізацію облікових систем та розроблення єдиного методологічного підходу до фінансової звітності державних підприємств.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження особливостей упровадження міжнародних стандартів фінансової звітності в обліковий процес суб'єктів господарювання державного сектору економіки України, аналіз основних викликів, пов'язаних із гармонізацією національної системи обліку з міжнародними вимогами, та оцінювання їхнього впливу на прозорість і ефективність фінансового управління.

Завдання статті:

- 1) дослідити особливості впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності в обліковий процес суб'єктів господарювання державного сектору економіки України, зокрема їхній вплив на прозорість фінансової інформації та ефективність управлінських рішень;
- 2) проаналізувати нормативно-правові аспекти регулювання фінансової звітності державних підприємств у контексті переходу на МСФЗ та виявити основні проблеми, що ускладнюють цей процес;
- 3) розробити рекомендації щодо вдосконалення механізмів впровадження МСФЗ в обліковий процес суб'єктів господарювання державного сектору економіки України, враховуючи необхідність нормативного удосконалення, цифровізації бухгалтерського обліку та кадрового забезпечення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Упровадження МСФЗ в обліковий процес суб'єктів господарювання державного сектору економіки України є важливим етапом гармонізації національної фінансової системи з міжнародними вимогами. Застосування МСФЗ передбачає уніфікацію методів ведення бухгалтерського обліку, підвищення прозорості фінансової інформації та сприяння залученню інвестицій. Водночас перехід до міжнародних стандартів супроводжується низкою викликів, до яких належать необхідність адаптації нормативно-правової бази, забезпечення належного рівня професійної підготовки фахівців у сфері бухгалтерії та фінансів, а також модернізація інформаційних систем, що використовуються для ведення бухгалтерського обліку. Це забезпечить якісне та ефективне впровадження МСФЗ в обліковий процес суб'єктів господарювання державного сектору економіки України (табл. 1)

Таблиця 1

Порівняльна характеристика національних стандартів бухгалтерського обліку та міжнародних стандартів фінансової звітності в обліковому процесі суб'єктів господарювання державного сектору економіки України

Критерій	Національні стандарти бухгалтерського обліку	Міжнародні стандарти фінансової звітності
Мета фінансової звітності	Метою складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства.	Надання достовірної та порівнювальної інформації для інвесторів та інших користувачів
Розкриття інформації	Обмежене, орієнтоване на регулювальні органи	Докладне, спрямоване на широке коло користувачів
Облік доходів і витрат	Визнання за касовим методом або методом нарахування	Визнання за принципом нарахування, враховуючи сутність операцій
Консолідована фінансова звітність	Немає обов'язковості для всіх підприємств	Обов'язкова для груп компаній, контрольованих державою або інвесторами
Регулювання та контроль	Встановлюється державними органами	Базується на міжнародних принципах і стандартах

Джерело: сформовано авторами на підставі [1; 2, с. 83–87; 5, с. 84; 11, с. 1205; 17]

Державні підприємства можна поділити на комерційні та неприбуткові, що визначає підхід до їхньої фінансової звітності. Згідно з міжнародними стандартами бухгалтерського обліку державного сектору (МСБОДС), державні комерційні підприємства належать до суб'єктів державного сектору, проте вони ведуть бухгалтерський облік за МСФЗ, а не за МСБОДС. Основними характеристиками таких підприємств є самостійність у здійсненні господарських операцій, відсутність постійного фінансування з державного бюджету та отримання прибутку від власної діяльності або повна компенсація

витрат за рахунок наданих послуг. Саме ці чинники зумовлюють їхню відповідність вимогам МСФЗ та обґрунтовують необхідність гармонізації бухгалтерського обліку із загальноприйнятими міжнародними стандартами.

Національні стандарти бухгалтерського обліку (далі – НСБО) та МСФЗ відрізняються підходами до оцінювання активів, визнання доходів і витрат, а також вимогами до розкриття інформації. НСБО орієнтовані переважно на регуляторні органи та відображення виконання бюджетних призначень, тоді як МСФЗ забезпечують більш детальну, прозору та зрозумілу для інвесторів фінансову інформацію. Основною відмінністю є підхід до оцінювання активів: НСБО використовують історичну вартість, що може спотворювати реальний фінансовий стан підприємства, тоді як МСФЗ базуються на концепції справедливої вартості, що підвищує аналітичну цінність фінансової звітності.

Практичне впровадження МСФЗ в облікові процеси суб'єктів господарювання державного сектору економіки України відбувається з урахуванням їхньої специфіки та масштабів діяльності. Великі стратегічні підприємства, особливо у сфері енергетики, транспорту та інфраструктури, впроваджують міжнародні стандарти з метою підвищення інвестиційної привабливості, забезпечення прозорості фінансової звітності та відповідності міжнародним вимогам. Для таких підприємств адаптація МСФЗ є важливим етапом інтеграції у глобальні ринки та залучення довгострокового фінансування.

Для середніх і малих державних підприємств застосування міжнародних стандартів сприяє підвищенню ефективності управління, покращенню контролю за фінансовими ресурсами та оптимізації бухгалтерських процесів. Використання єдиних підходів до фінансової звітності дозволяє стандартизувати облікову політику, забезпечити порівнюваність фінансової інформації та підвищити рівень довіри з боку партнерів і державних органів. Крім того, впровадження МСФЗ сприяє активному розвитку цифрових рішень

у сфері фінансового обліку, що підвищує швидкість і точність обробки фінансових даних, а також покращує якість прийняття управлінських рішень.

Упровадження міжнародних стандартів фінансової звітності в обліковий процес суб'єктів господарювання державного сектору економіки України сприяє підвищенню якості фінансової інформації та ефективності управлінських рішень завдяки впровадженню уніфікованих підходів до оцінювання активів, зобов'язань, доходів і витрат. МСФЗ забезпечують більш детальне розкриття інформації, що дає змогу зацікавленим сторонам отримувати достовірні дані про фінансовий стан підприємства. Це особливо важливо для державного сектору, де прозорість фінансових потоків впливає на ефективність використання бюджетних коштів і державних ресурсів. Перехід на МСФЗ передбачає зміну підходів до обліку й формування звітності, що уможливорює ефективніше планування, контроль і прийняття рішень на основі актуальних даних (табл. 2)

Таблиця 2

Вплив упровадження МСФЗ на якість фінансової інформації та ефективність управлінських рішень у державних підприємствах України

Показник	До впровадження МСФЗ	Після впровадження МСФЗ
Достовірність фінансової інформації	Обмежене розкриття, можливість маніпуляцій	Високий рівень прозорості та надійності даних
Своєчасність звітності	Тривалі терміни складання та перевірки фінансових документів	Оптимізований процес підготовки та подання звітності
Оцінювання активів	Базується на історичній вартості	Використання справедливої вартості для точнішої оцінки активів
Якість управлінських рішень	Обмежена аналітична інформація, що ускладнює прогнозування	Покращена база даних для прийняття рішень на основі актуальних показників

Низький рівень довіри через недостатнє розкриття інформації	Привабливість для інвесторів та кредиторів	Підвищення інвестиційної привабливості через стандартизовану звітність
---	--	--

Джерело: сформовано авторами на підставі [4, с. 36; 5, с. 80; 7, с. 166; 9, с. 677; 11, с. 1208–1211]

Упровадження МСФЗ в обліковий процес суб'єктів господарювання державного сектору економіки України сприяє підвищенню якості фінансової інформації, що безпосередньо впливає на ефективність управлінських рішень. Перехід до оцінювання активів за справедливою вартістю забезпечує точніше відображення економічного стану підприємств, підвищуючи достовірність даних та мінімізуючи можливості для маніпуляцій звітністю. Запровадження МСФЗ також пришвидшує формування фінансової звітності завдяки єдиним міжнародним вимогам до розкриття інформації, що сприяє кращому фінансовому плануванню та підвищує інвестиційну привабливість державних підприємств.

На практиці найбільші зміни відбуваються в стратегічних державних компаніях, зокрема в енергетиці та транспорті. Наприклад, впровадження МСФЗ в АТ «Нафтогаз України» дозволило переоцінити активи відповідно до справедливої вартості, що значно змінило фінансові показники компанії [8, с. 254; 18]. Це покращило кредитний рейтинг підприємства та створило можливості для залучення міжнародних інвестицій. Отже, імплементація МСФЗ не лише підвищує прозорість фінансової інформації, а й сприяє ефективнішому управлінню державними підприємствами, зміцнюючи їхні фінансові позиції та інтеграцію у світові ринки.

Перехід державних підприємств України на міжнародні стандарти фінансової звітності є важливим етапом реформування фінансового сектору, що забезпечує гармонізацію облікової політики з міжнародними вимогами та підвищує рівень прозорості фінансових операцій. Нормативно-правове

регулювання цього процесу здійснюється відповідно до вимог національного законодавства, яке поступово адаптується до стандартів ЄС та міжнародних практик. Основними нормативними актами, що визначають порядок ведення фінансової звітності державних підприємств, є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», постанови Кабінету Міністрів України щодо обов'язкового застосування МСФЗ, а також відповідні накази Міністерства фінансів України. Запровадження міжнародних стандартів вимагає уніфікації принципів обліку, модернізації системи звітності та посилення державного контролю за достовірністю фінансових даних (табл. 3)

Таблиця 3

**Нормативно-правові акти, що регулюють фінансову звітність
державних підприємств України в контексті переходу на МСФЗ**

Нормативно-правовий акт	Основні положення	Вплив на впровадження МСФЗ
Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»	Визначає загальні засади ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності	Закріплює обов'язкове застосування МСФЗ для великих підприємств і підприємств, що становлять суспільний інтерес
Постанова Кабінету Міністрів України № 419	Встановлює порядок переходу державних підприємств на МСФЗ	Регламентує терміни, методи переходу та вимоги до подання фінансової звітності
Наказ Міністерства фінансів України № 373	Регулює застосування МСФЗ та адаптацію національних стандартів до міжнародних вимог	Окреслює порядок складання звітності відповідно до МСФЗ, визначає відповідальність за її достовірність

Закон України «Про управління об'єктами державної власності»	Визначає вимоги до фінансової звітності державних підприємств	Посилює контроль за фінансовими результатами та зобов'язує підприємства застосовувати міжнародні стандарти звітності
Директива ЄС 2013/34/EU	Встановлює єдині принципи складання фінансової звітності в країнах ЄС	Вимагає гармонізації національних стандартів бухгалтерського обліку з європейськими нормами

Джерело: сформовано авторами на підставі [3, с. 76; 8, с. 351; 19–24]

Упровадження МСФЗ в обліковий процес суб'єктів господарювання енергетичного сектору України сприяє підвищенню прозорості та ефективності їхньої діяльності. Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [19] великі підприємства та суб'єкти суспільного інтересу зобов'язані складати фінансову звітність за міжнародними стандартами.

ДП «НАЕК «Енергоатом» запровадило МСФЗ, що покращило прозорість фінансової звітності та інвестиційну привабливість компанії [25]. З огляду на стратегічне значення атомної енергетики, уряд акцентує на необхідності відповідності міжнародним стандартам. Аналогічний перехід здійснило ДП «НЕК «Укренерго» [26], що забезпечило відповідність міжнародним вимогам та сприяло інтеграції України в європейський енергетичний ринок. Організація економічного співробітництва та розвитку (далі – ОЕСР) рекомендувала завершити сертифікацію «Укренерго» як незалежного оператора системи передачі, що підтверджує значущість упровадження МСФЗ [27].

Запровадження міжнародних стандартів у державних енергетичних підприємствах покращує фінансову звітність, зміцнює корпоративне

управління та підвищує довіру інвесторів, що створює передумови для залучення капіталу та інтеграції України у світові ринки.

Проте варто зазначити, що впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності в обліковий процес суб'єктів господарювання державного сектору економіки України супроводжується низкою системних проблем, пов'язаних із нормативно-правовими, методологічними та організаційними чинниками. Попри адаптацію національного законодавства до вимог ЄС, зберігається розбіжність між регуляторними вимогами й міжнародними стандартами, що ускладнює гармонізацію фінансової звітності. Відсутність чітких механізмів контролю за дотриманням МСФЗ на державних підприємствах зумовлює неоднозначне тлумачення окремих положень, знижуючи якість фінансової інформації.

Відсутність кваліфікованих фахівців, обмежені можливості для навчання та недостатнє фінансування на модернізацію облікових систем уповільнюють впровадження міжнародних стандартів [7, с. 168]. Крім того, технічна неготовність державних підприємств, відсутність інтегрованих аналітичних інструментів та використання застарілих методів обліку створюють додаткові перешкоди для адаптації [2, с. 88]. До того ж вимоги до аудиту фінансової звітності за міжнародними стандартами значно вищі, що ускладнює підтвердження звітності державних підприємств та знижує рівень довіри серед міжнародних партнерів.

Безумовно, несистемний підхід до реформування облікової системи, недостатня підтримка з боку державних органів та розбалансованість регулювання обмежують ефективність інтеграції МСФЗ [3, с. 82]. Розв'язання цих проблем потребує комплексного підходу, який передбачає вдосконалення нормативної бази, інвестиції у цифровізацію фінансової звітності та підвищення рівня професійної підготовки фахівців.

Важливим кроком є усунення розбіжностей між національним законодавством та вимогами МСФЗ шляхом удосконалення регуляторної бази, спрощення методологічних вимог та запровадження єдиних стандартів облікової політики. Необхідно посилити контроль за дотриманням міжнародних стандартів через системну взаємодію регуляторних органів, аудиторських структур та підприємств, що забезпечить єдиний підхід до застосування стандартів у державному секторі.

Важливим напрямом є підвищення кваліфікації фахівців у сфері бухгалтерського обліку й фінансової звітності через розроблення навчальних програм, проведення сертифікації кадрів та створення спеціалізованих центрів підготовки. Запровадження автоматизованих систем фінансового обліку та управління забезпечить ефективність процесу переходу на міжнародні стандарти, дозволяючи підвищити точність фінансових розрахунків і гарантуючи своєчасність складання звітності. Важливим аспектом є розроблення стимулювальних механізмів, зокрема державних програм фінансування модернізації облікових систем та цифровізації фінансових процесів. Забезпечення прозорості фінансової звітності державних підприємств можливе через посилення вимог до незалежного аудиту, розширення практики публічного розкриття фінансової інформації та запровадження механізмів внутрішнього контролю. Удосконалення механізмів державного регулювання та гармонізація національних стандартів з міжнародними підвищить ефективність управління державним сектором та сприятиме залученню міжнародних інвестицій.

Висновки. Впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності в обліковий процес суб'єктів господарювання державного сектору економіки України є необхідною умовою для підвищення прозорості фінансової інформації, ефективності управлінських рішень та інтеграції у глобальні фінансові процеси. Аналіз процесу імплементації МСФЗ виявив суттєві

проблеми, серед яких основними є нормативно-правові колізії, відсутність чітких методологічних підходів, низький рівень технічної готовності підприємств та обмежена кількість кваліфікованих кадрів. Недостатня фінансова підтримка процесу адаптації ускладнює модернізацію облікових систем, що негативно впливає на якість фінансової звітності.

Подолання цих проблем потребує системного підходу, що передбачає нормативну гармонізацію, вдосконалення механізмів контролю, розвиток професійної підготовки фахівців та цифровізацію облікових процесів. Інституційні зміни мають супроводжуватися впровадженням автоматизованих систем звітності та посиленням незалежного аудиту, що забезпечить відповідність державних підприємств міжнародним стандартам.

Подальші дослідження доцільно зосередити на розробленні моделей адаптації МСФЗ у різних секторах державної економіки, оцінюванні ефективності запроваджених реформ та визначенні інституційних механізмів їхньої оптимізації. Аналіз міжнародного досвіду в контексті цифрової трансформації бухгалтерського обліку дозволить розробити дієві рекомендації для підвищення ефективності фінансового управління в державному секторі України.

Список використаних джерел

1. IFRS – International Financial Reporting Standards. *IFRS Foundation: website*. 2025. URL: <https://www.ifrs.org/> (date of access: 08.01.2025).
2. Гевлич Л. Міжнародні стандарти фінансової звітності для державного сектору України: стан та перспективи. *Економіка і організація управління*. 2024. Вип. 2. С. 80–89. DOI: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2024.2.7>

3. Ловінська Л. Г. Міжнародні стандарти в обліку державних підприємств України. *Фінанси України*. 2020. Вип. 6. С. 75–92. URL: https://finukr.org.ua/docs/FU_20_06_075_uk.pdf (дата звернення: 08.01.2025).

4. Завитій О., Роздимаха С. Напрями впровадження фінансової звітності за міжнародними стандартами. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2020. Вип. 2. С. 33–41. URL: <http://ibo.wunu.edu.ua/index.php/ibo/article/view/476> (дата звернення: 08.01.2025).

5. Sas L., Balaniuk I., Shelenko D., Vasylyuk M., Matkovskiy P., Hnatyshyn L. International financial reporting standards (IFRS) in the accounting system of Ukraine. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2023. Vol. 1. № 48. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.48.2023.3952>

6. Vovchak O., Rudevskaya V., Holub R. Peculiarities of ensuring financial sustainability of the Ukrainian Banking System. *Banks & bank systems*. 2018. Vol. 13. № 1. P. 184–195. DOI: [http://dx.doi.org/10.21511/bbs.13\(1\).2018.17](http://dx.doi.org/10.21511/bbs.13(1).2018.17)

7. Разборська Е., Левченко І. Особливості застосування фінансової звітності банківськими установами України за МСФЗ. *Фінанси, облік, банки*. 2018. Вип. 1 (23). С. 163–169. DOI: <https://doi.org/10.31558/2307-2296.2018.1.17>

8. Shulga T., Tovkun L., Perepelytsia M., Duravkin P. Introduction of International Financial Reporting Standards in Ukraine: Problems and Prospects. *Amazonia Investiga*. 2019. Vol. 8. № 21. P. 341–354. URL: <https://www.amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/111> (date of access: 08.01.2025).

9. Даниленко В. В. Огляд деяких особливостей міжнародних стандартів фінансової звітності з погляду процесу їх упровадження в українську облікову політику. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Вип. 6. № 23.

С. 674–679. URL: <https://www.researchgate.net/publication/339897052> (дата звернення: 08.01.2025).

10. Dubinina M. V., Luhova O. I., Kuznetsov A. A. Application of fair value in the accounting, control and reporting for Ukraine in accordance with international financial reporting standards. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2019. Vol. 4. № 31. P. 112–124. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v4i31.190808>

11. Panasyuk V.M., Ovsyuk N.V., Volchek R.M., Azarenkov G. F., Volenshchuk N. A., Tyvonchuk O. I. The process of forming accounting policies of Ukrainian enterprises by international financial reporting standards. *Universal Journal of Accounting and Finance*. 2021. Vol. 9. № 5. P. 1199–1211. DOI: [10.13189/ujaf.2021.090527](https://doi.org/10.13189/ujaf.2021.090527)

12. Кубік В. Д., Волчек Р. М. Оцінка зобов'язань підприємств в умовах застосування міжнародних стандартів фінансової звітності. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2020. Вип. 3–4 (74–75). С. 45–56. DOI: [https://doi.org/10.33987/vsed.3-4\(74-75\).2020.45-56](https://doi.org/10.33987/vsed.3-4(74-75).2020.45-56)

13. Rozit T., Chorna A. The problems and chronology of integration of international financial reporting standards into Ukrainian national accounting regulations (standards). *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2019. Вип. 30 (69). № 4 (2). С. 154–159. DOI: [10.32838/2523-4803/69-4-50](https://doi.org/10.32838/2523-4803/69-4-50)

14. Коваль І. Ф. Застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні. *Молодий вчений*. 2017. Вип. 9. С. 522–525.

15. Грибовська Ю. Звітність за сегментами в контексті міжнародних стандартів фінансової звітності. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-34>

16. Akhromkin I., Riznyk D., Varaksina E., Balak I., Herman L. Economic integration and cooperation in the conditions of globalization. *Economic affairs*. 2024. Vol. 69. № 1. DOI: 10.46852/0424-2513.1.2024.38

17. НП(С)БО – Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. *Міністерство фінансів України: вебсайт*. 2025. URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1> (дата звернення: 28.02.2025).

18. Нафтогаз України. Фінансова звітність за 2021 рік. *Нафтогаз України: вебсайт*. 2023. URL: https://www.naftogaz.com/for_investors (дата звернення: 08.01.2025).

19. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 року № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 08.01.2025).

20. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2000 року № 419. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF> (дата звернення: 08.01.2025).

21. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 7 лютого 2013 року № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 28.02.2025).

22. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень: Закон України від 5 жовтня 2017 року № 2164-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2164-19> (дата звернення: 08.01.2025).

23. Про затвердження Порядку функціонування Центру збору фінансової звітності: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 серпня 2023 року № 845. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/845-2023-%D0%BF> (дата звернення: 08.01.2025).

24. Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings. *Eur-lex: website*. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj/eng> (date of access: 08.01.2025).

25. ДП «НАЕК «Енергоатом». Проміжна фінансова звітність за I півріччя 2023 року. *Міністерство економіки України: вебсайт*. 2023. URL: <https://me.gov.ua/file/024afdf0-5caa-495f-88c8-a010c2ab16c7> (дата звернення: 08.01.2025).

26. ДП «НЕК «Укренерго». Річний звіт правління за 2023 рік. *Укренерго: вебсайт*. 2024. URL: https://ua.energy/pro_kompaniyu/zvitnist/zvity-pravlinnya/ (дата звернення: 08.01.2025).

27. Організація економічного співробітництва та розвитку. Рекомендації щодо сертифікації НЕК «Укренерго». *ОЕСР: вебсайт*. 2024. URL: <https://ua.energy/integraciya-do-entso-e/certification/oesr-rekomenduye-zavershyty-sertyfikatsiyu-ukrenergo-yak-nezalezhnogo-osp/> (дата звернення: 08.01.2025).